

Seminář o Paktu Molotov-Ribbentrop praskal ve švech

23.8.2024 - | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Ve čtvrtek 22. srpna 2024 uspořádal Ústav pro studium totalitních režimů v prostorách Galerie Smečky seminář 85 let Paktu Molotov-Ribbentrop: dohoda dvou diktátorů, bez níž by 2. světová válka nemohla vypuknout.

Smlouvu mezi nacistickým Německem a Sovětským svazem, od jejíhož podepsání v pátek uplynulo již 85 let, v diskusním panelu rozebírali historikové Kamil Nedvědický, Petr Hlaváček a Ladislav Kudrna.

Během semináře vystoupili s příspěvky Kamil Nedvědický, Ladislav Kudrna a Petr Hlaváček. Zcela vlevo Martin Píša z Nadačního fondu Galerie Smečky.

Ve zcela zaplněném sále nejprve vystoupil 1. náměstek ÚSTR **Kamil Nedvědický**, který vysvětlil některé základní podmínky a souvislosti smlouvy mezi dvěma totalitními režimy. V paktu, který 23. srpna 1939 v Moskvě podepsali německý ministr zahraničí Joachim von Ribbentrop a šéf sovětské diplomacie Vjačeslav Molotov, se podle Nedvědického obě mocnosti zavázaly, že nepoužijí vojenskou sílu proti druhé straně a nespojí se s jejími nepřáteli.

Ke smlouvě byl navíc připojen tajný protokol, v němž si Moskva a Berlín rozdělily sféry vlivu v Evropě od Pobaltí až po rumunskou Besarábii. Nejvýraznějším dopadem zmíněného tajného dodatku bylo rozdělení území Polska, jak bolestně poznala nejen tamější armáda, která se po napadení země ocitla v kleštích mezi nacistickými a sovětskými vojsky, ale také českoslovenští vojáci, kteří sem utekli z Protektorátu, aby mohli bojovat proti nacistům.

Jak ve svém příspěvku ukázal na příkladu československých letců ředitel ÚSTR **Ladislav Kudrna**, mnozí z nich se následně ocitli v sovětském zajetí a než se dostali na frontu, prožívali těžké útrapy v sovětských lágrech, kde několik z nich dokonce zemřelo. Jak obsazování Polska vypadalo účastníkům semináře názorně ukázal krátký film plný unikátních záběrů, který byl během večera promítán.

Historik ÚSTR Petr Hlaváček během svého příspěvku a účastníci semináře, kterých se sešlo kolem padesáti.

Že 85 let stará smlouva není jen historickým faktem, ale má i své současné ozvěny v konfliktu na Ukrajině, pak ve svém příspěvku rozvedl ředitel Odboru výzkumu a vzdělávání ÚSTR **Petr Hlaváček**. Rusko, stejně jako někdejší SSSR (či před ním carské Rusko) má podle něj historicky v oblibě uzavírání smluv mezi velmocemi nad hlavami menších států, které nepovažuje za suverénní. I proto Putin ještě před invazí na Ukrajinu v roce 2022 doufal, že podobný pakt o rozdělení sfér vlivu uzavře s USA. Spojené státy ale dle historika státy střední a východní Evropy nehodily přes palubu a vzkázaly Rusům, že ruský styl diplomacie vůči Evropě je zcela nepřijatelný.

Po skončení přednášek proběhla živá diskuse mezi panelisty a přibližně padesáti přítomnými návštěvníky, která se posléze přesunula do dalších prostor Galerie Smečky.

Seminář o Paktu Molotov-Ribbentrop hostila pražská Galerie Smečky. V jejím foyer poskytl 1. náměstek ÚSTR rozhovor České televizi (uprostřed). Vpravo předseda správní rady Nadačního fondu Galerie Smečky Martin Píša.

<https://www.ustrcr.cz/seminar-o-paktu-molotov-ribbentrop-praskal-ve-svech>